

OBSAH

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY	6
PŘEDMLUVA.....	7
1 PSYCHOPEDIE JAKO VĚDNÍ OBOR	8
1.1 VYMEZENÍ POJMU PSYCHOPEDIE, POSTAVENÍ V SOUSTAVĚ VĚD A VZTAH K JINÝM VĚDÁM.....	8
1.2 CÍLE A ÚKOLY PSYCHOPEDIE	11
1.3 PŘEDMĚT PSYCHOPEDIE	11
2 VYMEZENÍ POJMU MENTÁLNÍ RETARDACE	19
2.1 ZÁKLADNÍ HLEDISKA V DEFINICÍCH MENTÁLNÍ RETARDACE.....	20
2.1.1 Definice zdůrazňující inteligenční kvocient	21
2.1.2 Definice zdůrazňující biologické faktory	22
2.1.3 Definice se zdůrazněním sociálních faktorů.....	23
2.1.4 Multifaktoriální pojetí mentální retardace	23
3 ZÁKLADNÍ DRUHY MENTÁLNÍ RETARDACE	25
3.1 VROZENÁ NEBO ČASNĚ ZÍSKANÁ MENTÁLNÍ RETARDACE	25
3.1.1 Mentální retardace a další druhy psychických poruch	26
3.2 DEMENCE JAKO ZÍSKANÁ MENTÁLNÍ RETARDACE	28
3.2.1 Typy demence v závislosti na etiologii.....	29
3.2.2 Projevy demence	31
3.2.3 Závažnost a prognóza demence.....	33
3.3 PSEUDOOLIGOFRENIE JAKO SOCIÁLNĚ PODMÍNĚNÁ MENTÁLNÍ RETARDACE	33
3.3.1 Příčiny pseudooligofrenie	34
3.3.2 Klinický obraz pseudooligofrenie	34
3.3.3 Prognóza pseudooligofrenie	35
3.4 DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA DRUHŮ MENTÁLNÍ RETARDACE	35
4 VÝSKYT MENTÁLNÍ RETARDACE A PRENATÁLNÍ DIAGNOSTIKA.....	37
4.1 VÝSKYT MENTÁLNÍ RETARDACE V POPULACI	37
4.2 PRENATÁLNÍ DIAGNOSTIKA	38

5 KLASIFIKAČNÍ SYSTÉMY MENTÁLNÍ RETARDACE.....	40
5.1 KLASIFIKACE VYJÁDŘENÁ INTELIGENČNÍM KVOCIENTEM.....	41
5.2 KLASIFIKACE Z HLEDISKA VÝVOJOVÝCH OBDOBÍ.....	45
5.3 KLASIFIKACE SYMPTOMATOLOGICKÁ.....	49
6 ETIOLOGIE VZNIKU MENTÁLNÍ RETARDACE VROZENÉ NEBO ČASNĚ ZÍSKANÉ	51
6.1 DĚDIČNÉ FAKTORY	52
6.1.1 Mentální retardace způsobená chromozomálními aberacemi.....	52
6.1.2 Mentální retardace způsobená poruchami počtu pohlavních chromozomů	58
6.1.3 Mentální retardace způsobená poruchami metabolismu	59
6.1.4 Snížení rozumových schopností na základě polygenní dědičnosti	62
6.2 TERATOGENNÍ FAKTORY	63
6.2.1 Teratogenní faktory podle charakteru.....	63
6.2.2 Teratogenní faktory podle doby působení	64
6.3 RIZIKOVÉ TĚHOTENSTVÍ.....	67
6.4 RIZIKOVÝ NOVOROZENEC	68
7 CHARAKTERISTIKA OSOBNOSTI JEDINCŮ S NEDOSTATKY V KOGNITIVNÍ OBLASTI.....	73
7.1 CHARAKTERISTIKA OSOBNOSTI JEDINCŮ MENTÁLNĚ RETARDOVANÝCH.....	73
7.1.1 Charakteristika osobnosti u jedinců lehce mentálně retardovaných.....	74
7.1.2 Charakteristika osobnosti u jedinců středně těžce mentálně retardovaných	77
7.1.3 Charakteristika osobnosti u jedinců s těžkou mentální retardací...	78
7.1.4 Charakteristika osobnosti u jedinců s hlubokou mentální retardací.....	79
7.2 CHARAKTERISTIKA JEDINCŮ S INTELIGENCÍ V PÁSMU PODPRŮMĚRU.....	79
7.3 CHARAKTERISTIKA JEDINCŮ S INTELIGENCÍ V HRANIČNÍM PÁSMU	83
8 VÝCHOVA MENTÁLNĚ POSTIŽENÝCH JEDINCŮ	85
8.1 REAKCE RODIČŮ NA NAROZENÍ MENTÁLNĚ POSTIŽENÉHO DÍTĚTE	86
8.2 VÝCHOVNÉ STYL Y	88

8.3	PROBLEMATICKÉ VÝCHOVNÉ PŘÍSTUPY A POSTOJE	89
8.4	ADEKVÁTNÍ VÝCHOVNÉ ZÁSADY	91
8.4.1	Obecné výchovné zásady	91
8.4.2	Další výchovné zásady	94
9	VÝZNAMNÉ DOKUMENTY A ORGANIZACE VE VZTAHU K MENTÁLNĚ POSTIŽENÝM OSOBÁM	96
9.1	VÝZNAMNÉ DOKUMENTY	96
9.1.1	Významné mezinárodní dokumenty	96
9.1.2	Významné deklarace	98
9.1.3	Legislativa České republiky	100
9.2	VÝZNAMNÉ ORGANIZACE	102
9.2.1	Mezinárodní liga společnosti pro osoby s mentálním postižením	102
9.2.2	Sdružení pro pomoc mentálně postiženým České republiky	102
9.2.3	Psychopedická společnost	103
9.2.4	Klub rodičů a přátel dětí s Downovým syndromem	104
9.2.5	Společnost pro ranou péči	105
10	SYSTÉM PÉČE O JEDINCE MENTÁLNĚ POSTIŽENÉ	106
10.1	VZDĚLÁVÁNÍ JEDINCŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM	106
10.1.1	Vzdělávání žáků s těžkým a hlubokým mentálním postižením	109
10.2	SOCIÁLNÍ PÉČE O JEDINCE S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A JEJICH RODINY	111
10.3	PORADENSKÉ SLUŽBY	111
10.3.1	Školské poradenské služby	111
10.3.2	Služby rané péče	115
11	STRUČNÝ TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK	117
12	NÁVRH ÚLOH K PÍSEMNÉMU VYPRACOVÁNÍ	122
13	ODPOVĚDI NA AUTOKOREKTIVNÍ ÚLOHY	127
14	SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	133
15	SEZNAM PŘÍLOH	138
	PŘÍLOHY	